

آثار دنیوی محبت به اهل بیت (علیهم السلام)

گردآورنده : خانم الهام مرادی

چکیده

محبت به اهل بیت -علیهم السلام- آثار فراوانی داشته و باعث سعادت فرد می شود. این محبت آنقدر ارزشمند است که پیامبر اکرم -صلی الله علیه واله- اجر رسالت خویش را محبت به اهل بیت -علیهم السلام- قرار داده است. هدف از این تحقیق تنها بیان آثار دنیوی محبت به اهل بیت -علیهم السلام- به شکل کامل تری نسبت به آنچه دیگران انجام داده اند است . تحقیق حاضر بر اساس روش توصیفی -تحلیلی جمع آوری شده است. در این مقاله به تبیین آثار دنیوی محبت به اهل بیت -علیهم السلام- بر معرفت، روان و رفتار فرد محب پرداخته شده است و نتایجی همچون هدایت شدن، اکمال دین، آرامش دل، تقرب به محبوب و ... را به همراه داشته است.

کلید واژه: اهل بیت - دنیا - محب - محبت

مقدمه

بدون تردید محبت به اهل بیت -علیهم السلام- که در متن دین اسلام و شریعت محمدی -صلی الله علیه و آله -آمده یک حقیقت اساسی و انکار ناپذیر است. مراد از اهل بیت -علیهم السلام- علی، فاطمه، حسن و حسین -علیهم السلام- و فرزندان آن ها هستند؛ این بزرگواران انسان‌هایی کامل بوده و راه‌های سعادت را پیموده‌اند. محبت به اهل بیت -علیهم السلام- آن قدر ارزشمند است که در کتاب الهی اجر رسالت پیامبر -صلی الله علیه و آله- دوستی و محبت به اهل بیت -علیهم السلام- معرفی شده است. آن جا که می فرماید: «قُلْ لَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ أَجْرًا إِلَّا الْمَوَدَّةَ فِي الْقُرْبَى».

در رابطه با محبت به اهل بیت -علیهم السلام- آثار متعددی همچون کتاب آفاق محبت به اهل بیت عصمت و طهارت نوشته عبدالحسین امینی در سال ۱۳۴۹، کتاب آثار و برکات محبت به اهل بیت -علیهم السلام- نوشته محمدعلی کریمی نیا در سال ۱۳۸۸ و پایان نامه‌هایی مانند محبت به اهل بیت -علیهم السلام- از دیدگاه قرآن و حدیث، محمدعلی محقق زاده در سال ۱۳۹۴ و مقالاتی همچون آثار محبت به اهل بیت -علیهم السلام- توسط سید مرتضی مجتهدی سیستانی در سال ۱۳۹۴ و ... به رشته تحریر در آمده است؛ اما هیچ یک از آن‌ها بصورت خاص به آثار دنیوی محبت به اهل بیت -علیهم السلام- اشاره نکرده‌اند، بلکه به صورت کلی به آثار دنیوی و اخروی محبت به اهل بیت -علیهم السلام-، آن هم تنها به برخی از این آثار اشاره کرده‌اند؛ اما هدف از تحقیق پیش رو آن است که نویسنده تنها به آثار دنیوی محبت به اهل بیت -علیهم السلام- به شکل کامل تری پرداخته است.

با توجه به اینکه ارتباط گیری و محبت کردن به دیگران یک نیاز فطری است، چه زیباست که انسان در بذل محبت و ارتباط خویش شایسته ترین افراد یعنی اهل بیت -علیهم السلام- را که مظهر تمامی خوبی‌ها و کمالاتند برگزیند؛ اما برخی این واقعیت را انکار کرده و برای پاسخ گویی به این نیاز فطری با اشخاصی ارتباط برقرار کرده‌اند و به آنها محبت می ورزند که نه تنها سودی به حالشان نداشته، بلکه به ضرر آن‌ها بوده و باعث گمراهی‌شان می‌شود.

از همین رو تحقیق حاضر پاسخ گوی این سوال است که آثار دنیوی محبت به اهل بیت -علیهم السلام- چیست؟

معنای اهل بیت در لغت و اصطلاح

اهل در لغت، معانی متعددی دارد؛ از جمله خاندان، مردم، زن، سزاوار، نجیب و اصیل، امت هر پیغمبر، ساکن،^۱ اهل خانه،^۲ اقارب و عشیره.^۳ بیت نیز در معانی اتاق،^۴ خانه، مسکن، منزل، دار و مکان سکنا^۵

^۱ . فرهنگ فارسی معین ، ج ۳ ، ص ۳۸۹۲.

^۲ . ابن منظور، لسان العرب ، ج ۱ ، ص ۱۸۵.

^۳ . افرام بستانی، المنجد، ص ۵۱.

^۴ . فرهنگ فارسی معین ، ج ۳ ، ص ۳۸۹۲.

^۵ . افرام بستانی، المنجد، ص ۵۱.

استعمال شده است. اهل بیت به معنی ساکنان خانه،^۱ کسان خانه، مردم خانه، قریب، خویشان از اقارب باشند. در اصطلاح، مقصود از اهل بیت -علیهم السلام-، هر مرد و افراد قبیله، اقربا، همسران، فرزندان و همه کسانی هستند که در نسب، دین، مسکن، شهر و وطن با او شریکند.^۲ اهل بیت هر کس، خاندان و عائله و همه کسانی هستند که در خانه او به سر می‌برند.^۳

برای واژه دنیا دو معنا گفته شده است یکی پست‌تر بنا بر آن که از «دنائت» گرفته شده باشد و دیگری نزدیک تر بنا بر آن که از «دنوّ» گرفته شده باشد. دنیا در مقابل آخرت است و به خاطر نزدیکی‌اش بدین نام نام گذاری شده است.

با نظر به آیات قرآن دنیا به معنای دوم درست‌تر به نظر می‌رسد، زیرا که در آیات زیادی با آخرت (به معنای پسین یعنی جهانی که پس از این جهان است) مقابل افتاده است.^۴

محبّ در لغت به معنی دوست داشته و محبوب^۵ دوست دارنده^۶ و دوستدار و در اصطلاح به معنی محبّت ورزنده به کسی یا به چیزی را گویند.

محبّت در لغت، مصدر میمی ثلاثی مجرد از ریشه (ح ب ب) است. حُبّ در لغت، نقیض بغض و دشمنی^۷ به معنای وداد و محبّت است^۸ محبّت نیز به معنای دوست داشتن، دوستی دوست‌داری،^۹ مهر، مودّت و عشق^{۱۰} آمده است.

در اصطلاح، محبّت از خاصیت موجود حیّ و مدرک، یعنی انسان است که بعد از شناخت و ادراک تصوّر می‌شود. پس هر آن چیزی که در ادراکش لذّتی باشد، نزد مدرک محبوب است و به آن میل و رغبت دارد. بنابراین حبّ، عبارتی است از میل طبع به شیئی که در ادراکش لذّت است که اگر این میل تقویت شود و به نهایت برسد، عشق نامیده می‌شود.^{۱۱}

^۱ .فراهیدی، العین، ج ۳، ص ۳۱.

^۲ . راغب اصفهانی، مفردات فی غریب القرآن، ج ۱، ص ۹۶.

^۳ . جوادى، خرمشاهی، دایره المعارف تشیع، ج ۲، ص ۶۰۵.

^۴ . پایگاه اطلاع رسانی دانشنامه معارف اسلامی ۱۴ مرداد ۱۳۹۸.

^۵ . دهخدا، لغت نامه دهخدا، ج ۴۱، ص ۵۰۴.

^۶ . فرهنگ فارسی معین، ج ۳، ص ۳۸۹۲.

^۷ . فراهیدی، العین، ج ۳، ص ۳۱.

^۸ . همان.

^۹ . فرهنگ فارسی معین، ج ۳، ص ۳۸۹۲.

^{۱۰} . دهخدا، لغت نامه دهخدا، ج ۴۱، ص ۵۰۴.

^{۱۱} . غزالی، احیاء علوم الدّین، ج ۴، ص ۲۷۴.

الف: آثار دنیوی محبت به اهل بیت - علیه السلام - بر معرفت محب

۱. هدایت و سوار شدن بر کشتی نجات در دنیا

یکی از آثار دنیوی محبت به اهل بیت - علیه السلام - هدایت شدن شخص محب است. در آیاتی که از اجر و مزد رسالت پیامبر - صلی الله علیه و آله - سخن می‌گویند، سه تعبیر مختلف دیده می‌شود: اول، تعبیری که در «آیه ۴۷ سوره سبأ» آمده، این است که: «بگو از شما چیزی از اجر و مزد نمی‌خواهم و اجر من با خداوند است و او بر همه چیز گواه است». دوم تعبیری که در «آیه ۵۷ فرقان» آمده است و می‌فرماید: «بگو من از شما اجری نمی‌خواهم، جز آنکه راهی به سوی پروردگارتان پیش گیرید. سوم تعبیری که در «آیه ۲۳ سوره شورا» آمده است: «بگو من از شما اجری نمی‌خواهم، جز آنکه به نزدیکانم مودت ورزید. هر کس نیکی به جای آورد و طاعتی اندوزد، برای او در ثواب آن خواهیم افزود. قطعاً خدا آمرزنده و قدرشناس است». برای جمع این تعبیر، ابتدا به بررسی آیات اول و دوم می‌پردازیم:

آیه اول: در روایتی که در توضیح آیه اول در تفسیر «نورالثقلین» آمده، درخواست اجر را به هدایت و نجات انسان ختم دانسته، علاوه بر اینکه مودت اهل بیت - علیهم السلام - را سبب این هدایت می‌داند.

از امام باقر - علیه السلام - درباره این قول خداوند روایت شده است: «هر کس ولایت اوصیای خاندان پیامبر - صلی الله علیه و آله - را بپذیرد و از راه و روش و راهنمایی‌هایشان پیروی کند، این امر بر ولایت‌پذیری او می‌افزاید؛ به گونه‌ای که گویی ولایت پیامبران پیشین و اولین مؤمنان را از زمان خودش تا حضرت آدم - علیه السلام - پذیرفته است. این مصداق آیه زیر است که پروردگار می‌فرماید: «مَنْ جَاءَ بِالْحَسَنَةِ فَلَهُ خَيْرٌ مِنْهَا؛ هر کس نیکی به میان آورد، پاداشی بهتر از آن خواهد داشت». یعنی هر کس کار نیکی انجام دهد، خداوند او را وارد بهشت می‌نماید. همچنین می‌فرماید: «مَا سَأَلْتُكُمْ مِنْ أَجْرٍ فَهُوَ لَكُمْ؛ هر مزدی که از شما خواستم، برای شما باشد». یعنی تنها پاداشی نیز که از شما خواسته‌ام، برای خودتان است و شما به وسیله آن هدایت می‌شوید و در روز قیامت از عذاب رهایی می‌یابید».

آیه دوم: تعبیری که در آیه دوم آمده است که تنها اجر و پاداش پیامبر - صلی الله علیه و آله -، هدایت مردم است، آن هم از روی اراده و اختیار، نه اکراه و اجبار، تعبیر جالبی است که نهایت لطف و محبت پیامبر - صلی الله علیه و آله - را نسبت به پیروانش روشن می‌سازد؛ زیرا اجر و مزد خود را سعادت و خوشبختی آنان می‌شمرد؛ از جمع این دو آیه، به این نتیجه می‌رسیم که اجر و مزد رسالت پیامبر - صلی الله علیه و آله -، هدایت انسان است. پس می‌توان از این دو قرینه، برای آیه سوم استفاده نموده و این‌چنین گفت که: اگر در مورد پیامبر اسلام - صلی الله علیه و آله - اجر رسالت، مودت ذی‌القربی شمرده شده است، این مودت از یک سو، به سود خود مؤمنان است، نه به سود پیامبر - صلی الله علیه و آله - و از سوی دیگر، این محبت وسیله‌ای است برای هدایت یافتن به راه خدا است؛ پس در نهایت، این مودت و همراه آن ولایت، به سود انسان است و از نتایج و آثارش هدایت اوست.^۱

۱. سایت پرسمان ۱۵ مرداد ۱۳۹۸

روایاتی از پیامبر اکرم-صلی الله علیه وآله- در کتب شیعه و اهل تسنن آمده است که خاندان او، یعنی اهل بیت-علیهم السلام- و حاملان اسلام، به عنوان «کشتی نجات» معرفی شده‌اند. در روایتی آمده که ابوذر، دست در حلقه در خانه کعبه کرد و صدا زد: من با گوش خود شنیدم که پیامبر-صلی الله علیه وآله- می‌فرمود: «مثل اهل بیت-علیهم السلام- من در این امت، همانند کشتی نوح است در طوفان دریا؛ هر کس بر آن سوار شود، نجات می‌یابد و هر کس تخلف ورزد، غرق می‌شود».^۱

این حدیث پیامبر-صلی الله علیه وآله- با صراحت می‌گوید: به هنگامی که طوفان‌های فکری، عقیدتی و اجتماعی در جامعه اسلامی رخ می‌دهد، تنها راه نجات، پناه بردن به این مکتب است. روشن است که این محبّ اهل بیت-علیهم السلام- است که با تمسک و اطاعت از ایشان، به این کشتی نجات‌بخش پناه برده و در برابر همه طوفان‌های روزگار، در امان است.

۲. آمرزش گناهان

یکی دیگر از آثار محبت به اهل بیت-علیهم السلام- بخشیده شدن گناهان شخص محب است. در حدیثی پیامبر اکرم-صلی الله علیه وآله- می‌فرمایند: بدانید هر کس علی-علیه السلام- را دوست داشته باشد فرشته‌ای از زیر عرش ندایش دهد که ای بنده خدا، عمر را از سر بگیر و از نو شروع کن که خداوند همه گناهانت را بخشد.^۲

امام باقر-علیه السلام- می‌فرمایند: خداوند دوستی علی-علیه السلام- را در قلب هیچ کس تثبیت نمی‌کند جز آن که اگر لغزشی برای آن شخص پیش آید خداوند او را تثبیت کند و گامش را استوار گرداند.^۳ امام صادق-علیه السلام- فرمودند: محبت ما اهل بیت-علیهم السلام- گناهان را از بندگان می‌ریزد همان گونه که باد شدید برگ را از درخت می‌ریزد.^۴

۳. تقرب به محبوب

یکی دیگر از آثار محبت به اهل بیت-علیهم السلام- تقرب به سوی خدای متعال است. اصولاً دین برای ایجاد رابطه بین انسان و خدا آمده است و این ارتباط حداقل تحت تاثیر دو عامل شکل می‌گیرد: یکی عامل شناختی - معرفتی و دیگری عامل عاطفی. ابتدا انسان نسبت به اینکه این جهان آفریدگار و ولی نعمتی دارد شناخت پیدا می‌کند و در مرحله بعد باید در دلش محبتی نسبت به این آفریدگار شکل گیرد؛ اما نکته مهم این است که این حد از شناخت و عاطفه برای آن که انسان زندگی‌اش را در صراط مستقیم بنا کند کافی نیست؛ زیرا در طول تاریخ فراوانند کسانی که هم خدا را شناخته و هم محبت او را در دلشان قرار دادند اما افکار و عقایدشان راه انحرافی در پیش گرفته است. به تصریح قران کریم حتی بت پرستان نیز خواهان تقرب

^۱ . بحارالانوار، ج ۲۲، ص ۴۰۸.

^۲ . بحارالانوار، ج ۷، ص ۱۱۴، ح ۸۹.

^۳ . بحارالانوار، ج ۳۹، ص ۲۷۷، ح ۵۵.

^۴ . ثواب الاعمال، ص ۱۸۷.

طرق اهل بیت -علیهم السلام- رسیده، بر این معنا تأکید شده است؛ از جمله در حدیثی از امام باقر -علیه السلام- آمده که یکی از یاران امام علی -علیه السلام- به نام ابوعبدالله جدلی، خدمتشان آمد حضرت به او فرمودند: «آیا از معنی این سخن خداوند «هر کس نیکی آورد ...» به تو خبر دهم؟» عرض کرد: آری فدایت شوم ای امیرمؤمنان! حضرت فرمودند: «حسنه شناخت ولایت و دوستی ما اهل بیت -علیه السلام- است و سیئه انکار ولایت و دشمنی ما اهل بیت» بنابراین یکی از معنای حسنه، طبق این دسته از روایات، مودّت اهل بیت -علیهم السلام- است.

آیه دوم: «این همان پاداشی است که خدا بندگان خود را که ایمان آورده و کارهای شایسته کرده‌اند بدان مزده داده است. بگو: به ازای آن رسالت پاداشی از شما خواستار نیستم، مگر دوستی درباره خویشاوندان» و هر کس نیکی به جای آورد و طاعتی اندوزد، برای او در ثواب آن خواهیم افزود. قطعاً خدا آمرزنده و قدرشناس است».

در بعضی از تفاسیر آمده است که منظور از اقتراف حسنه در آیه شریفه «وَمَنْ يَفْتَرِ حَسَنَةً نَّزِدْ لَهُ فِيهَا حُسْنًا؛ هر کس حسنه‌ای را کسب کند، ما بر حسن آن می‌افزاییم» مودّت آل محمد(ص) است.^۱

از امام علی بن حسین -علیه السلام- نقل شده است که وقتی امیرمؤمنان علی -علیه السلام- به شهادت رسیدند، حسن بن علی -علیه السلام- در میان مردم خطبه خواندند که بخشی از آن این بود: «من از خاندانی هستم که خداوند مودّت آنها را بر هر مسلمانی واجب کرده است و به پیامبرش -صلی الله علیه وآله- فرموده: «قُلْ لَا اسْأَلُكُمْ...» منظور خداوند از اکتساب حسنه، مودّت ما اهل بیت -علیهم السلام- است. با توجه به این دو آیه منظور از حسنه، مودّت اهل بیت -علیهم السلام- است و برای محبّ اهل بیت -علیهم السلام- فزونی حسنه نیز به عنوان پاداشی دیگر مطرح است. آیه اوّل اشاره دارد که هر کس حسنه بیاورد، «از آن به او خیری می‌رسد». پس برای او بهتر از آنچه که آورده، وجود دارد و در آیه دوم می‌فرماید: هر کس حسنه‌ای کسب کند، «در نزد ما افزون می‌گردد»؛ بنابراین می‌توان نتیجه گرفت خود محبّت و مودّت اهل بیت -علیهم السلام- موجب برکات است.^۲

۴. سرچشمه تحریص و تحریک به عمل

یکی دیگر از آثار محبّت به اهل بیت -علیهم السلام- حریص شدن نسبت به عمل است. طبق فرمایش رسول خدا -صلی الله علیه وآله- کسی که به مقام محبّت برسد، حریص بر عمل می‌شود.^۳ حبّ اهل بیت -علیه السلام- در انسان حرص بر عمل ایجاد می‌کند. محبّ اهل بیت -علیهم السلام- انگیزه‌ای بالاتر برای عمل کردن دارد، محبین در دنیا مشغول به کار هستند اما این کارشان برای دنیا نیست. آنان بیش از همه عمل می‌کنند و خالص ترین اعمال را دارند، بنابراین محبّت عمل می‌آورد و انسان را به عملی وادار می‌کند که محبوب آن را دوست دارد.

۱. سوره شوری، آیه ۲۳.

۲. سایت پرسمان ۱۵ مرداد ۱۳۹۸

۳. بحارالانوار، ج ۵۱، ص ۷۸، ح ۱۲.

تمام دعاها و حمدهایی که در زیارت امین الله وجود دارد ناظر به محبین و شیعیان امیرالمؤمنین است. حمدهایی که در این زیارت ذکر شده ناظر به نوع ارتباط خداوند با محبین و محبین با خداوند است. تمام این حمدها نیز ناظر به اوصاف شیعیان امیرالمؤمنین می باشد.

در آن زیارت می گوئیم: «اللَّهُمَّ إِنَّ قُلُوبَ الْمُخْبِتِينَ إِلَيْكَ وَالْهَمَّةُ». اگر کسی در مقام شیدایی بود، «مُخْبِت» است. مُخْبِت یعنی کسی که تمام عبادات را انجام می دهد اما در عین حال خود را بدهکار می داند. به کسی که در محبت بدهکار است مُخْبِت می گویند. محب حقیقی کسی است که در محبت خود خائف و نگران است که مبدا آنگونه که باید نباشم و این رابطه محبت قطع شود. بنابراین اگر کسی به مقام محبت رسید، این محبت نه تنها باعث عمل می شود بلکه محب را حریص به انجام آن عمل می کند، هیچ عملی مانند عمل محبین نیست؛ زیرا در آن هیچ طمع و خوفی وجود ندارد و عمل بخاطر طمع پاداش و خوف عقاب صورت نگرفته بلکه خود محبت و در خواست و طلب محبوب باعث انجام عمل شده است.

محبین به جایی می رسند که با تمام وجود و بدون هیچ طمعی عبادت می کنند و هرگاه آنان را ببینید حریص بر عمل اند و هرچه عمل کنند سیر نمی شوند.

۵. توبه قبل از فوت فرصت

یکی دیگر از آثار محبت به اهل بیت -علیه السلام- در دنیا توبه کردن قبل از پایان فرصت زندگی است. در حدیثی پیامبر -صلی الله علیه وآله- می فرمایند: از آثار محبت به اهل بیت -علیه السلام- «وَالْتَوْبَةُ قَبْلَ الْمَوْتِ» توبه قبل از مرگ است. محبت به اهل بیت -علیهم السلام- موجب بازگشت به سوی خدا می شود، یعنی شخص محب قبل از اینکه فرصت از دستش برود حتماً توبه و رجوعی به سوی خدای متعال خواهد داشت.^۲

۶. ایجاد مشابَهت بین محب و محبوب

یکی دیگر از آثار محبت به اهل بیت -علیهم السلام- در دنیا، شباهت اخلاق و اعمال محب به خلق و خوی امام است.

امام صادق -علیه السلام- می فرماید: «شیعه جعفری نیست مگر آن کس که زبانش را نگه دارد، برای آفریدگارش کار کند، به مولایش امیدوار باشد و چنان که باید از او بترسد وای بر آن ها، آیا در میان مدعیان تشیع کسی هست که از نماز زیاد، چون کمان خمیده باشد. آیا در این گروه کسی هست که شب را از طول نماز و روز را از زحمت روزه به رنج گذراند و یا از ترس خدا و شوق ما اهل بیت -علیهم السلام- خود را از لذت ها و نعمت های دنیا محروم کرده باشد؟^۳

آن امام معصوم در روایتی دیگر ویژگی های اهل بیت -علیهم السلام- را چنین برمی شمارند: «ما اساس هر خوبی و خیر هستیم و هرچه نیکی است از فروغ ما است و در شمار نیکی هاست: توحید و نماز و روزه و خشم فرو خوردن و خطاکار را بخشیدن، دلجویی از فقیران و رعایت حال همسایگان و اعتراف به فضل صاحبان

^۱ زیارت امین الله .

^۲ . بحارالانوار، ج ۵۱، ص ۷۸، ح ۱۲ .

^۳ . تحف العقول، ص ۵۵۵ .

فضل؛ و دشمنان ما ریشه و اصل هر شر و بدی هستند و هرچه پلیدی است از شاخه های آن هاست و دروغ و بخل و سخن چینی، قطع رحم، رباخوری، تعدی به مال یتیمان، زنا و سرقت و ارتکاب هرگونه خطا و تبهکاری از آن ها ناشی می گردد. پس دروغ گفته است کسی که پنداشته است با ما است در حالی که به گواهی اعمال زشتش وابسته به غیر ما است.^۱

کسی که ادعای دوستی با اهل بیت -علیهم السلام- را دارد ولی اهل گناه و آلودگی باشد این نوعی تناقض است. باید دانست هر چند که دین ما، دین حب و محبت است ولی محبتی صادقانه منظور است که به همرنگی و هماهنگی کشیده شود. همچنان که دو نفر وقتی به هم محبت دارند، به خاطر همین محبت می کوشند مثل هم باشند و ازرنجاندن و مخالفت دیگری پرهیزکنند تا رشته محبت و دوستی گسسته نشود. امام علی -علیه السلام- فرمودند: هر که ما را دوست بدارد، باید مثل ما عمل کند و پرهیزکاری را همچون جامه و پوشش خود قرار دهد. «من احبنا فلیعمل بعملنا ولیتجلبب الورع».^۲

درباره حبّ عملی امام محمد باقر -علیه السلام- می فرمایند: ای جابر از طرف من به شیعه من سلام برسان و به آن ها اعلام کن که هیچ قرابت و خویشاوندی بین ما و خدای عزوجل نیست و فقط با طاعت و بندگی به درگاه الهی تقرب جسته می شود ای جابر هرکس اطاعت خدا را کند و به ما محبت ورزد، دوست و محبّ ما است و هرکس معصیت خدا را کند حبّ ما برایش منفعتی ندارد. دوستداری و شیعه گری، جز با متابعت عملی و پیروی به اثبات نمی رسد و شیعه یعنی پیرو.

۷. اطاعت و تبعیت از اهل بیت -علیهم السلام-

یکی دیگر از آثار محبت به اهل بیت -علیهم السلام- دردنیای اطاعت از آن بزرگواران است. با توجه به آیه ۳۱ سوره ی آل عمران باید گفت که محبت، تنها یک علاقه قلبی و خالی از هرگونه اثر نیست بلکه باید آثار آن در عمل انسان منعکس شود پس کسی که مدعی عشق و علاقه به اهل بیت -علیهم السلام- است یکی از آثار آن این است که از پیامبر و اهل بیت -علیهم السلام- او اطاعت و تبعیت کند.

بنابراین هرکس اهل بیت پیامبر -صلی الله علیه وآله- را دوست داشته باشد لاجرم از آن ها تبعیت خواهد کرد چرا که این دو ملازم یکدیگر بوده و عشق و محبت ورزیدن به آن ها لازمه اش این است که شخص محبّ از آنچه آن ها امر کرده اند پیروی و اطاعت کند و از آنچه نهی کرده اند اجتناب کند.^۳

۱. روضه الکافی، ج ۸، ص ۲۴۲.

۲. بحارالانوار، ج ۱، ص ۹۲.

۳. نقش محبت اهل بیت درکمال انسان و رشد فضایل اخلاقی از دیدگاه علامه طباطبایی و علامه بحرانی تاریخ ۲۸ مرداد

نتیجه گیری

عشق و محبت به اهل بیت -علیهم السلام- آثار دنیوی فراوانی دارد. مراد از اهل بیت: علی، فاطمه، حسن و حسین -علیهم السلام- و فرزندان آنها هستند.

محبت به اهل بیت -علیهم السلام- آن قدر اهمیت دارد که در متن دین اسلام و شریعت محمدی آمده و حقیقتی انکارناپذیر است و در کتاب الهی اجر رسالت پیامبر -صلی الله علیه و اله- معرفی شده است، همچنین طبق فرمایش پیامبر گرامی اسلام -صلی الله علیه و اله- هر چیزی پایه‌ای دارد و پایه اسلام محبت اهل بیت -علیهم السلام- است.

محبت به اهل بیت -علیهم السلام- دارای آثار دنیوی فراوانی است از جمله:

۱. آثار دنیوی محبت به اهل بیت -علیهم السلام- بر معرفت فرد که شامل: هدایت شدن، اکمال دین، ثبات ایمان، تقرب به محبوب، تکمیل شدن ایمان محب، عدم تأثیر گناه بر حقیقت وجودی محب و آمرزش گناهان است.

۲. آثار دنیوی محبت به اهل بیت -علیهم السلام- بر روان فرد شامل: اشتیاق محب به دیدار با اهل بیت -علیهم السلام-، زاهد شدن و بی تفاوتی نسبت به دنیا، شوق و رغبت به بندگی خدا، قطع امید از دیگران، دوستی اهل بیت -علیهم السلام- با شخص محب و آرامش دل است.

۳. آثار دنیوی محبت به اهل بیت -علیهم السلام- بر رفتار فرد شامل: توبه قبل از فوت فرصت، حفظ اوامر و نواهی الهی، سرچشمه تحریص و تحریک به عمل، ایجاد مشابَهت بین محب و محبوب، فزونی حسنه برای محب، اطاعت و تبعیت از اهل بیت -علیهم السلام- و بخشنده شدن محب است.

منابع:

۱. قرآن کریم
۲. نهج البلاغه
۳. مفاتیح الجنان
۴. ابن شعبه حرّانی، تحف العقول عن آل رسول، بهراد جعفری، نشر دارالکتب الاسلامیه تهران، سال ۱۳۸۰
۵. ابوصادق سلیم بن قیس هلالی، اسرار آل محمد(ص)، اسماعیل انصاری زنجانی خوئینی، قم دفترنشر الهادی، چاپ پنجم، سال ۱۳۷۸
۶. ابو جعفر محمدبن حسن بن فروغ، بصائر الدرجات فی فضائل آل محمد (ص)، محسن کوچه باغی، اعلمی تهران، ۱۳۸۱
۷. ابن منظور، محمدبن مکرم، لسان العرب، ناشر بیروت، (بی تا)
- کلینی، محمد بن یعقوب، روضه الکافی، عباس حاجیانی دشتی، موعود اسلام، چاپ چهارم، سال ۱۳۹۴.
۸. افرام بستانی، فواد، المنجد، مترجم محمد بندر ریگی، انتشارات اسلامی تهران، چاپ اول، سال ۱۳۸۹
۹. دهخدا، علی اکبر، دایره المعارف دهخدا، چاپخانه دانشگاه تهران، سال ۱۳۵۹
۱۰. دیلمی، حسن بن محمد، ارشاد القلوب، علی سلگی نهاوندی، انتشار ناصر، چاپ اول، سال ۱۳۷۶
۱۱. راغب اصفهانی، حسین بن محمد، مفردات فی غریب القرآن، مترجم هیثم طیمی، ناشر صادق چاپ اول ۱۳۸۷
۱۲. سیوطی، جلال الدین، الدر المنثور فی التفسیر الماثور، مکتب آیه الله مرعشی نجفی قم، بی تا.
۱۳. شیخ صدوق، ثواب الاعمال و عقاب الاعمال، ابراهیم محدث بندرریگی، قم: اخلاق، ۱۳۷۸، چاپ چهاردهم، سال ۱۳۹۱
۱۴. عبدالعلی بن جمعه حویزی، عروسی حویزی تفسیر نور الثقلین، سید هاشم رسولی محلاتی، نشر دارالتفسیر، چاپ دوم، سال ۱۳۸۳
۱۵. غزالی، ابو حامد محمد، احیاء علوم الدین، مترجم عزیز الله عزیزی، ناشر فردوس، سال ۱۳۹۳
۱۶. فراهیدی، عبدالرحمن الخلیل بن احمد، العین، سازمان اوقاف و امور خیریه انتشارات اسوه، چاپ دوم، سال ۱۳۸۳
۱۷. فانی، صدر، سیدجوادی، طاهری، خرمشاهی، دایره المعارف تشیع، نشر شهید فهمیده، چاپ سوم، سال ۱۳۸۳
۱۸. کریم شامی، مقاله نقش محبت اهل بیت در کمال انسان و رشد فضایل اخلاقی از دیدگاه علامه طباطبایی و علامه بحرانی تاریخ ۲۸ مرداد ۱۳۹۴
۱۹. معین، محمد، فرهنگ لغت معین، ناشر امیرکبیر، چاپ اول، سال ۱۳۹۲
۲۰. مجلسی، محمدباقر، بحار الانوار، کتابچی تهران، چاپ پنجم، سال ۱۳۸۴
۲۱. پایگاه اطلاع رسانی آیت الله مصباح یزدی
۲۲. پایگاه اطلاع رسانی پرسمان
۲۳. سایت جامع الاحادیث تاریخ